

24. oktober

UKA2018/151

Sisimiut Kangerlussuullu akornanni aqqusinermik qimuttuitsulluunniit aqqutaannik pilersitsi-soqassagaluarpal inuussutissarsiornikkut periarfissat suut pilersinneqarsinnaanersut pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinneq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Inatsisartunut ilaasortamut Peter Olsen, IA-mut qujavugut oqallisissiamik uuminnga ilanngussineranut.

Aammalu uggoralugu Siumumiit oqaatigissavarput assingusumik oqaluuserisassatut siunnersuuteqarsimagaluarnerput ukiaq manna ilanngunneqarsimanngimmat. Taamaattumik naatsorsuutigarpur suliamut tassunga tunngasumut upernaamut saqqummiissalluta.

1960 –ikkunniili Sisimiuniit Kangerlussuarmut aqqusiniornissaq takorloorneqartunut ilaasarsimavoq.

Taamanikkuulli ilisimaneqarpoq takorloorneqarlunilu aqquserngup taassuma iluaqutaasin-naassusia minnerunngitsumillu nutatta aningaasarsiornikkut iluaqutigisinnaasai takuneqarsinnaallutik.

Ajoraluartumilli oqaluttuarisaanerup takutippaa tamanna manna tikillugu suli piviusunngunngitsoq. Naatsorsuusiernerit takutippaat aqqusineq 200 mio.kr. - 450 mio.kruuninik akeqassasoq, apeqqutaalluni qanoq qallersorneqarnissaa.

Neriunartoqarporli, tassami qineqqusaarnerni tamani nunatsinni partiit tamarmik maannamut suli assortunngilaat isummat taassuma pitsaassusia nunamullu tamarmut iluaqutaasinnaassusia takusinnaagamikku.

Sisimiut Kommuunerisimasaata massakkullu Qeqqata kommuuniata aqquserngup pilersinneqarnissaa annertuumik sulissutigat piareersarlugulu. Nalunaarusiat, misissuinerit aammalu video-liat saqqummertinneqareerput tigorianaallutillu. Aammalumi Siumup tungaaniit ilimagilluinnarparput Inatsisartunut ilaasortat suliassamut tassunga soqutiginnittut tamarmik misissuinerit taakku nalunngikkaat.

Massakkullu Naalackersuisoqatigiit suleqataasullu periarfissaq ammaqqimmassuk isumalluarluta aammaarlutalu aqquserngup iluaqutissartai eqqaalaassavagut.

Siullermik Qeqqata Kommuunia pilluaqqorusupparput UNESCO-p nunarsuarmioqatigiit kingornussassaannut Aasivissuit – Nipisat ilanngunneqarmata.

Tamaalilluni nunatsinni takornariafiit ullumikkut nr. 2-at Kangerlussuaq suli annertunerujussuarmik takornariaqarnikkut ineriartornissaminut periarfissaqalissammat.

Aammalu takornariaqarnikkut inerisaaniartut kiisami takussutissaqartileramikku Kangerlussuup mittarfeqarfittut ingerlaannarnissaa kommune peqatigalugu suliarineqarmat.

Aqquserngup pilersinneqarneratigut sermersuarmit sinerissamut aqqusineqalissaaq inuussutissarsiutinik ullumikkut pigingisatsinnik pilersitsinissamut aqutissiuussisussaaq.

Takorlooriartigu tassani umimmaateqarfiit tuttuuteqarfiillu pilersinneqartut. Taamaaliornikkut taakku neqaannik nunanut allanut annertuumik akigissaarsinnaasunillu tunisisarnerit timmisartukkut umiarsuartigullu ingerlanneqartalssapput.

Siumumiit qularutiginngilarput aqquserngup pilersinneratigut suliffeqarfeeqqat namminersortunit pilersiorneqassasut.

Ilanngullugu oqaatigissavarput qimuttuitsut aqputaanik pilersitsinissaaq Siumumiit isumaqatiginnginnatsigu. Taamaaliornikkut annilangatigigatsigu tamanna kisermaasilluni angallanermik pilersitsinnaammat.

Aqqusernerli pilersinneqaruni kikkut tamarmik kiffaanngissuseqarlutik angallassinnaanissaat anguneqassaaq.

Siunissami Sullualuklut (Nord Vest Passagen) angallannerit qularnanngitsumik annertusissapput piareersarluaruttalu Kangerlussuarmi assartuinnermut (Cargo Center) –imik pilersitsinikkut Asiamut aqutit qanilliallassapput mittarfissuarmit sinerissamut Sisimiut tungaanut aqqusineq atorlugu nunatsinnilu ukioq kaajallallugu umiarsualivimmuut sikuneq ajortumut avannarlerpaajusumut

Aqquserngup aamma aatsitassarsiornikkut periarfissat amerlanerulersissavai.

Pilersinneqartussat ilagissavaat suliffeqarfiup Igdlo Mountain-p Aqutikitsumi aasaanerani sermimi takornariaqarnikkut pilersinniagaat. Naalakkersuisuusarsimasut arlallit tamanna pillugu paasisassarsiortarnikuupput.

Kangerlussuaq aamma Sarfannguit ulluinnarni pilersorneqarnerat annertunerulissaaq. Aalisarnermut ilisimasaqartut nalunngilaat Sarfannguit eqqaani kangerlummilu Ikertuumi aalisarneq annertuujusoq aammalu kuuit tamassuma eqqaaniittut soorlu eqalunnt kooqartut inuussutissarsiornikkut iluaqutigilersinnaasatsinnik.

Qulequtaq pillugu oqallinnissatsinnut qilanaarpugut

Henrik Fleischer, Siumut.